

Jacek Turek
Kapitan Stefan Kulig

RECENZJA

opracował
mgr Jarosław Jakubowski

Jacek Turek - autor

- sołtys Znamiórowic
- społecznik
- pasjonat historii regionalnej
- z zamiłowania jest historykiem-literatem
- znany z publikacji, *Jan Stach. Twórca największego kamiennego mostu. Historia prawdziwa*
- pracuje w firmie FAKRO Sp. z o.o.

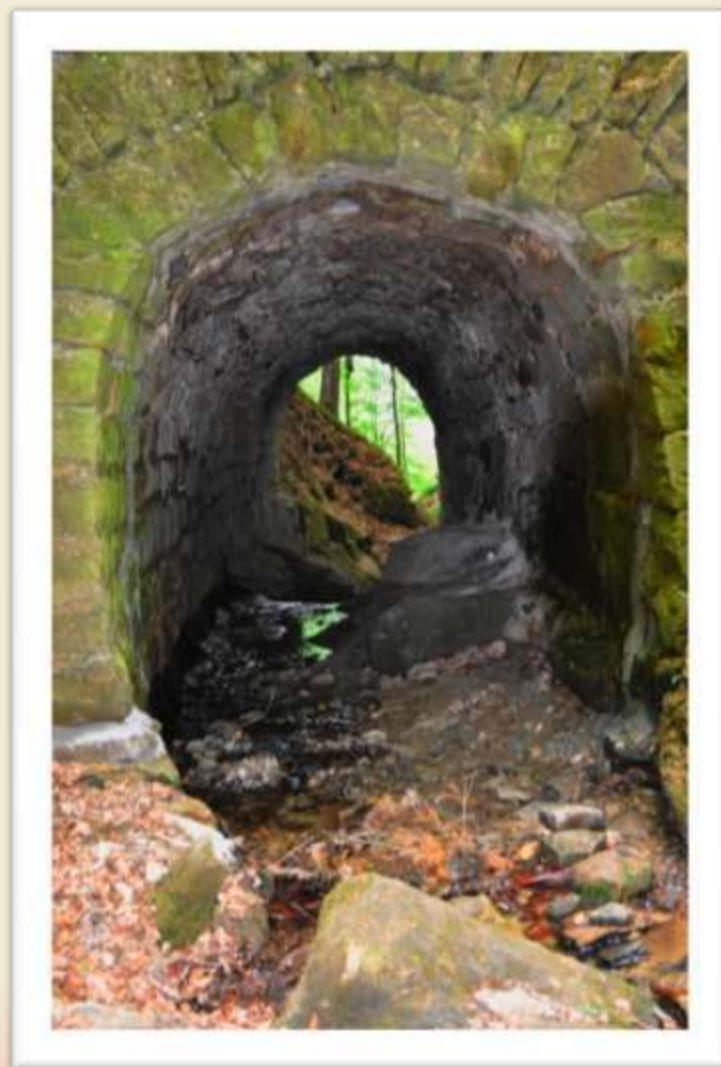
Jan Stach

Twórca największego
kamiennoego mostu

Historia prawdziwa

Jacek Turek

Kapitan Stefan Kulig

- urodził się 20 czerwca 1926 roku w Obłazach Ryterskich, gmina Piwniczna
- syn Józefa, pracownika tartaku, weterana I wojny światowej (armia austriacka)
- należał do Związku Harcerstwa Polskiego oraz „Orląt” przy Związku Strzeleckim
- wychowany w duchu patriotycznym

Książka przedstawia historię kpt. Stefana Kuliga, ps. „Gorol” i „Wicher”. Niezlomnego Wykłętego Żołnierza ZWZ-AK, więźnia KL Auschwitz-Birkenau, Sachsenhausen, Ravensbrück, partyzanta PPAN, więźnia stalinowskiego.

ZYLI PRAWEM WILKA
ŻOŁNIERZE WYKŁĘCI
NA ZAWSZE W PAMIĘCI

SPONSORZY:

ISBN: 978-83-7856-527-7

Cena: 19,90 zł

Wychowanie

„Ojczyzna jest najważniejsza”

*„(...)trzeba jej za wszelką cenę
bronić”*

Początek wojny

- od lutego 1940 roku działał w Związku Walki Zbrojnej (później AK)
- przyjął pseudonim „GOROL”
- przeprowadzał oficerów na szlaku Rytro-Piwniczna-Stara Lubowla
- współpracował z kurierami, był jednym z najlepszych łączników
- świetnie znał teren mimo młodego wieku

- był kolporterem pracy konspiracyjnej
- pełnił zadania wywiadowcze:
  - transporty wojskowe
  - ruchy wojsk niemieckich
- nie przebywał w domu rodzinnym z racji zagrożenia
- aresztowany w Boże Narodzenie 1942 roku
- torturowany przez Gestapo w Nowym Sączu i Tarnowie

KL Auschwitz-Birkenau

- 95664
- praca przy odkopywaniu rozkładających się zwłok
- praca przy rozbudowie kompleksu obozowego
- niedożywienie, pobicia, tortury fizyczne i psychiczne
- poddanie eksperymentom pseudomedycznym, między innymi tyfus plamisty

Nieżłomny nawet w obozie

Stefan Kulig popadł w tarapaty, gdy złamał zakaz kontaktów między blokami obozowymi. Poproszony o przekazanie grypsu przez współwięźnia, został złapany na gorącym uczynku. Nie wydał jednak towarzysza niedoli, co wiązałoby się z jego śmiercią. Przyjął za to na siebie ciężkie tortury, które obfitowały w niezwykłą brutalność funkcjonariuszy, wywołane nieżłomną postawą więźnia.

Ponad dwadzieścia miesięcy w obozie to:

- codzienne szykany
- znęcanie się psychiczne i fizyczne
- oglądanie ciągłych egzekucji
- doraźne tortury
- samobójstwa
- głód i choroby
- brak higieny
- odnawiające się rany
- śmiertelna segregacja rasowa
- wycieńczenie psychiczne

Sachsenhausen i Ravensbrück

- praca dwanaście godzin dziennie w fatalnych warunkach atmosferycznych ze skąpymi racjami żywnościowymi
- znęcanie się fizyczne i psychiczne
- wiele zgonów z wycieńczenia podczas pracy
- praca w firmie Heinkel
- zacieranie mordów przed Armią Czerwoną
- ewakuacyjny „marsz śmierci”
- sowieckie represje podczas powrotu

Sąddeckczyzna podczas „zamiany okupanta”

- 19 I 1945 rozwiązanie Armii Krajowej przez generała Okulickiego, co wiązało się z koniecznością ponownej konspiracji
- 19 I 1945 – Rozkaz „Borowego” Adama Stabrawy o „urlopowaniu”
- 20 I 1945 – Sowieci zajmują Nowy Sącz
- komórki NKWD podążające za linią frontu nadzorują organizację nowej władzy z PPR na czele
- Sowieci bezpardonowo likwidują znane im oddziały, rozbrojenia wiążą się z morderstwami i zaginięciami

Powojenna rzeczywistość

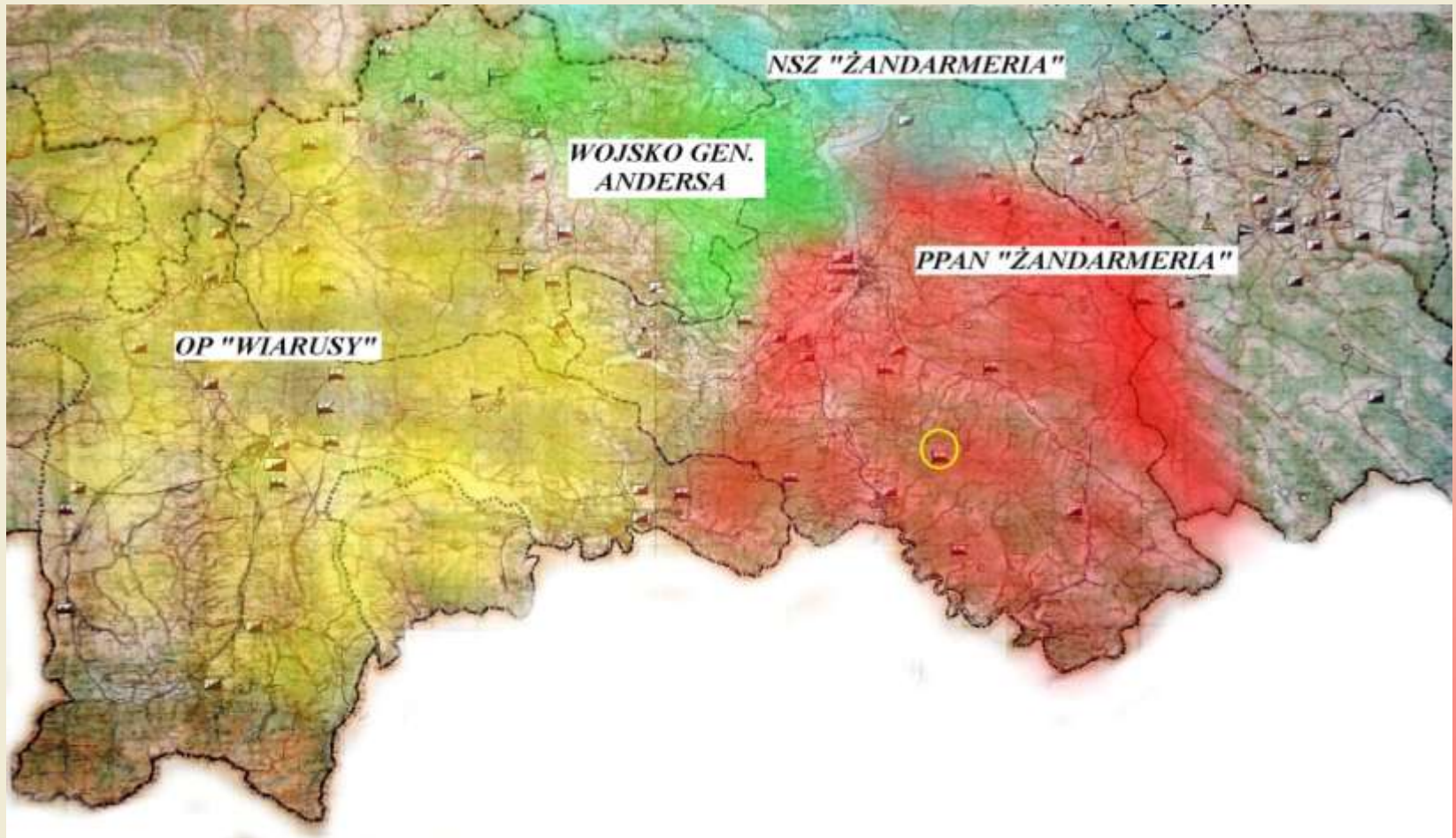
- podjęcie działalności niepodległościowej z kolegami z AK na terenie Piwnicznej, Starego Sącza, Łącka, Rytra, Krościenka
- kilkukrotne wezwania przez Urząd Bezpieczeństwa
- oskarżenie o brak zgłoszenia przynależności do Armii Krajowej
- maj 1946 – aresztowanie przez KBW i UB

...znów przy ul. Czarnieckiego

*„Niemcy cię nie
wykończyli, to my cię
wykończymy”*

lato 1947 – PPAN rozpoczyna działalność Stanisław Pióro, „Emir”, po pewnym czasie wyłania się wojskowa „Żandarmeria”

PPAN

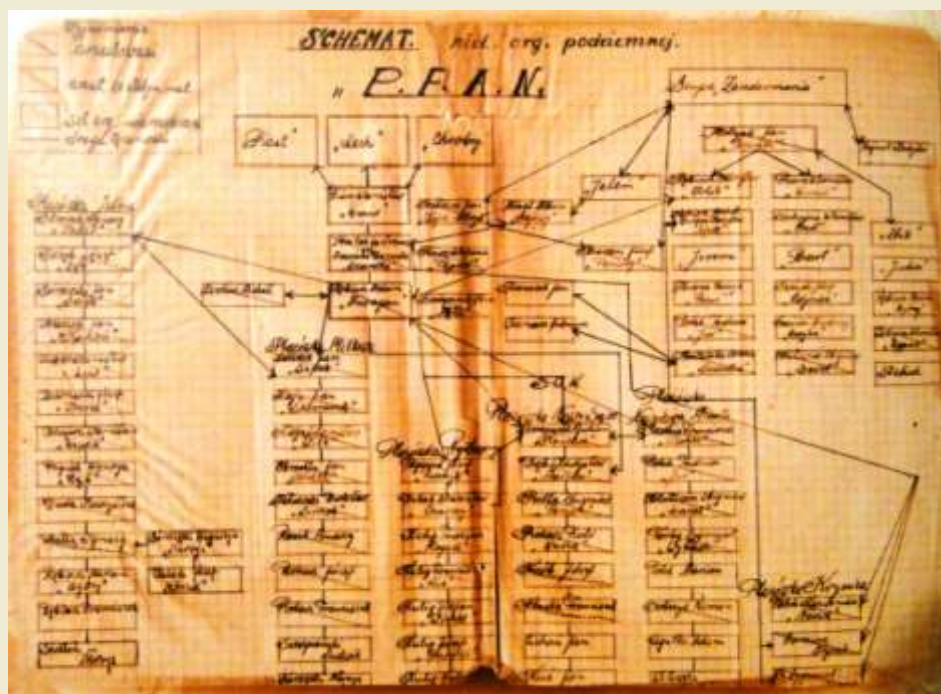
- w czerwcu 1948 roku wstępuje do Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej
- przysięga przed ks. Władysławem Gurgaczem (+14 IX 1949)
- pseudonim „Wicher”
- dom rodzinny w Obłazach Ryterskich
- sierpień 1944 – aresztowanie
- najbrutalniejsze śledztwo: wybite zęby, łamane kości, uszkodzona wątroba i nerki
- pięcioletnie pozbawienie wolności, trzyletnia utrata praw publicznych

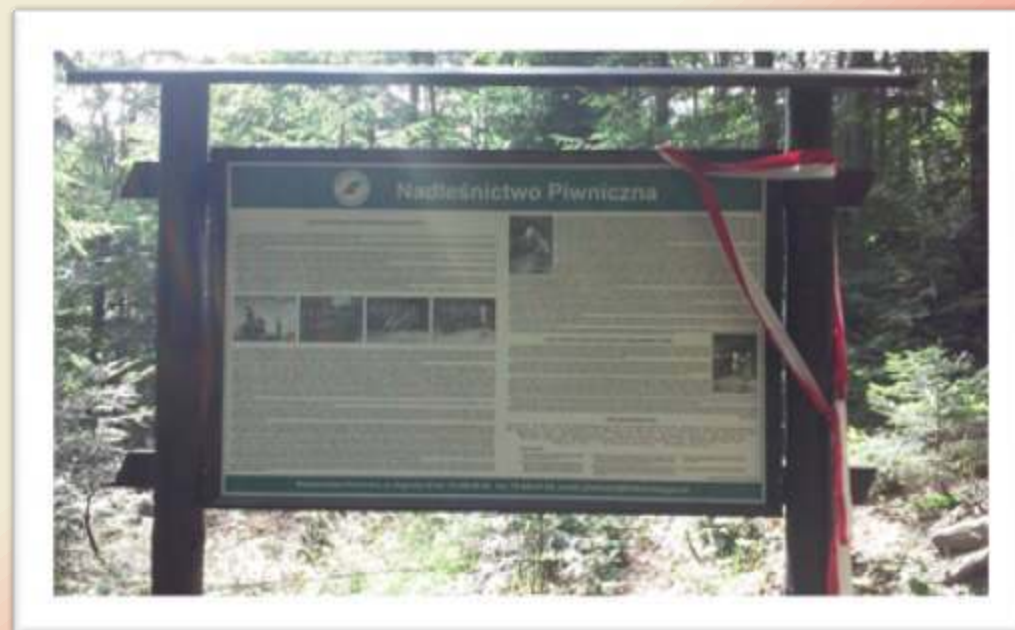
„Żandarmeria” PPAN

- inicjatorem Stanisław Pióro, ps. Emir, leśniczy z Nawojowej, żołnierz 1 PSP AK
- organizacja o charakterze cywilnym ze zbrojnym pionem do ochrony
- miała tworzyć kadry przyszłej polski, być organizacją formującą
- struktury PRL traktowane jako państwo okupacyjne: akcje rekwizycyjne, dyscyplinujące, uświadamianie społeczne

- „Emir” decyduje się o podziale zgrupowania w związku z obławami
- nieudana rekwizycja w Krakowie, decyzja o wyjeździe na zachód
- rozbicie grupy „Emira” na Słowacji

Życie po traumie wojen

50

Kapitan Stefan Kulig – Żołnierz Wyklęty Niezłomny

Życie po obrotach

51

Odślonięcie tablicy edukacyjnej Polskiej Podziemnej Armii
Niepodległościowej, Beskid Sądecki, 25.06.2016,
fot. Józef Wieczorek

Minister Antoni Macierewicz odznaczył złotym Medalem dla Obrony
Kraju kpt. Stefana Kuliga, Hala Łabowska, 3.09.2016,
fot. Katarzyna Gajdosz

Kapitan Stefan Kulig z żoną Henryką

Uroczystość 2.00.2016

*„Być zwyciężonym i nie ulec to
zwycięstwo, zwyciężyć
i spocząć na laurach to klęska”.*

Józef Piłsudski